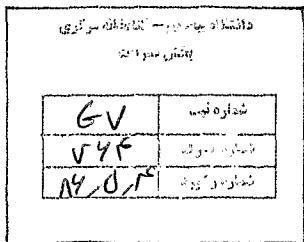
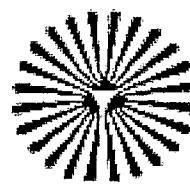


بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

٩٨٧٤١



دانشگاه پیام نور

دانشکده علوم انسانی

گروه تربیت بدنی

**پایان نامه :**

برای دریافت درجهٔ کارشناسی ارشد  
در رشتهٔ تربیت بدنی

## **عنوان :**

بررسی انتظارات شغلی دانشجویان تربیت بدنی  
از اشتغال و آیندهٔ شغلی آنان در استان خراسان رضوی

سال ۸۴-۸۵

**مؤلف :**

فاطمه بیات

۱۱/۱۲/۷۷

**استاد راهنما :**

جناب آقای دکتر ابوالفضل فراهانی

سال ۸۵

۸۵۷۴۸

## **عنوان:**

**بررسی انتظارات شغلی دانشجویان تربیت بدنی  
از اشتغال و آینده‌ی شغلی آنان در استان خراسان رضوی**

**سال ۸۴-۸۵**

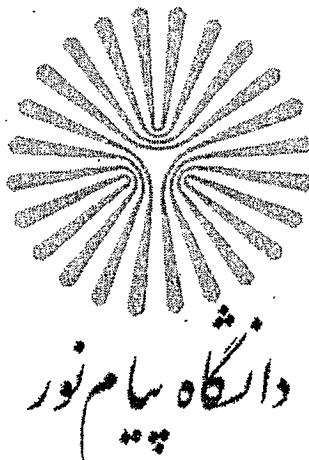
**مؤلف:**

**فاطمه بیات**

**استاد راهنما:**

**جناب آقای دکتر ابوالفضل فراهانی**

**سال ۸۵**



### تصویب نامه

پایان نامه تحت عنوان:

بررسی انتظارت شغلی دانشجویان تربیت بدنی  
از اشتغال و آینده شغلی شان در استان خراسان

نمره: ۲۰(بیست) درجه: عالی

تاریخ دفاع ۲۵/۳/۸۶

اعضای هیات داوران:

هیات داوران مرتبه علمی امضاء

نام و نام خانوادگی

۱- آقای دکترا ابوالفضل فراهانی

استاد راهنمای داور

۲- آقای دکتر حسن اسدی

استاد داور

۳- خانم دکتر آقا یاری

نماینده گروه

## قدردانی :

با حمد و سپاس خداوند منان که در به انجام رسیدن پایان نامه‌ی حاضر توفیق عنایت فرمود، نگارنده بر خود لازم می‌داند از همه‌ی حقیقت‌جویان، دانش‌پژوهان و بویژه استاد گرانقدر جناب آقای دکتر ابوالفضل فراهانی که با ایراد نکته‌ها و ابراز نظرات بالارزش خویش به نحوی وی را در تدوین این مجموعه یاری رساندند، تشکر و قدردانی نماید.

## فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: مقدمه و طرح تحقیق.....	۱
۱-۱- مقدمه.....	۲
۲-۱- بیان مسأله.....	۲
۳-۱- ضرورت مسأله.....	۳
۴-۱- اهداف طرح.....	۴
۵-۱- سوالات تحقیق.....	۵
۶-۱- واژه‌ها و اصطلاحات کلیدی .....	۵
۷-۱- محدودیت‌های تحقیق .....	۷
فصل دوم: مرور ادبیات تحقیق .....	۸
۹- مقدمه.....	۹
۱۰-۱- مبانی نظری.....	۹
۱۱-۱- انتظارات و سازمان.....	۹
۱۲-۱- تعریف انتظارات.....	۱۲
۱۳-۱-۲- انتظارات شغلی .....	۱۳
۱۴-۱-۴- نقش ارزش‌ها و انتظارات شغلی کارمند .....	۱۴
۱۵-۱-۵- انتظار و امکان .....	۱۴
۱۶-۱-۶- امکان یا دسترسی .....	۱۵
۱۷-۱-۷- انتظارات و انگیزش .....	۱۸
۱۸-۱-۸- نقش انگیزش در سازمان .....	۱۸
۱۹-۱-۹- الگوی عمومی انگیزش .....	۱۹
۲۰-۱-۱۰- عوامل گوناگون موثر در فرایند انگیزش .....	۲۰

۲۱.....	۱۱-۱-۱-نگرش‌ها و شیوه‌های روان‌شناختی نسبت به انگیزش .....	۲
۲۲.....	۱۱-۱-۱-نظريه‌های غریزه.....	۲
۲۲.....	۱۱-۱-۲-نظريه‌های سائقه و تقویت .....	۲
۲۲.....	۱۱-۱-۳-نظريه‌های شناختی .....	۲
۲۳.....	۱۲-۱-۱-نگرش‌های مدیریتی نسبت به انگیزش .....	۲
۲۴.....	۱۲-۱-۱-۱-الگوی سنتی .....	۲
۲۶.....	۱۲-۱-۱-۲-الگوی روابط انسانی .....	۲
۲۷.....	۱۲-۱-۱-۳-الگوهای منابع انسانی .....	۲
۳۰.....	۱۳-۱-انظارات و نظریه‌های نیازی انگیزش .....	۲
۳۰.....	۱۳-۱-۱-نظریه‌ی سلسله مراتب نیازهای مزلو .....	۲
۳۳.....	۱۳-۱-۲-نظریه‌ی سلسله مراتب نیازهای آلدرفر .....	۲
۳۵.....	۱۳-۱-۳-نظریه‌ی نیازهای آشکار مورای .....	۲
۳۸.....	۱۴-۱-نظریه‌های مربوط دیگر.....	۲
۳۸.....	۱۴-۱-۱-نظریه‌ی X و Y شیوه‌ی مک گرگور .....	۲
۳۹.....	۱۴-۱-۲-نظریه‌ی هال .....	۲
۴۰.....	۱۴-۱-۳-شیوه‌ی هرزبرگ .....	۲
۴۱.....	۱۴-۱-۴-الگوی استادهای وظیفه‌ای ضرور(ترنر) و (لارنس) (۱۹۶۵) .....	۲
۴۱.....	۱۵-۱-اشغال: .....	۲
۴۲.....	۱۵-۱-۱- تقسیم‌بندی اشتغال .....	۲
۴۳.....	۱۵-۱-۲-تعريف اشتغال .....	۲
۴۳.....	۱۵-۱-۳-قوانين و مقررات اشتغال .....	۲
۴۴.....	۱۶-۱-۱- شغل .....	۲
۴۴.....	۱۶-۱-۱-۱-استاندارد شغل .....	۲
۴۵.....	۱۶-۱-۱-۲-اهداف انتخاب شغل .....	۲
۴۶.....	۱۶-۱-۲- شغل(کار) و تامین انتظارات(نیازها) .....	۲
۴۷.....	۱۷-۱-انتظارات شغای و رضایت شغلی .....	۲

۴۹.....	۱۸-۱-۲- معنی دار سازی شغل.....
۵۰.....	۱۹-۱-۱- مؤلفه های معنی دار سازی شغل .....
۵۰.....	۱۹-۱-۱-۱- طراحی شغل.....
۵۳.....	۱۹-۱-۱-۲- چرخش شغل.....
۵۴.....	۱۹-۱-۱-۳- گسترش شغل.....
۵۴.....	۱۹-۱-۱-۴- غنی سازی شغل.....
۵۴.....	۱۹-۱-۱-۵- یکپارچگی شغل.....
۵۵.....	۱۹-۱-۱-۶- مسؤولیت پذیری شغل .....
۵۵.....	۱۹-۱-۱-۷- چالشی بودن شغل .....
۵۵.....	۱۹-۱-۱-۸- مشارکت و حس مالکیت .....
۵۶.....	۱۹-۱-۱-۹- تطبیق ویژگی های شغل و شاغل .....
۵۶.....	۱۹-۱-۱-۱۰- کار تیمی و خودمدیریتی .....
۵۷.....	۱۹-۱-۱-۱۱- کیفیت زندگی شغلی .....
۵۹.....	۱۹-۱-۱-۱۲- ارگونومی .....
۵۹.....	۱۹-۱-۱-۱۳- جو سازمانی .....
۵۹.....	۱۹-۱-۱-۱۴- آموزش و یادگیری .....
۶۰.....	۱۹-۱-۱-۱۵- نقش آموزش در آینده های شغلی .....
۶۱.....	۱۹-۱-۱-۱۶- اصول آموزش های شغلی .....
۶۲.....	۱۹-۱-۱-۱۷- اهمیت و لزوم آموزش برای آینده های شغلی .....
۶۴.....	۱۹-۱-۱-۱۸- مزایای تعلیمات شغلی .....
۶۷.....	۱۹-۱-۱-۱۹- ارزش واقعی نیروی کار .....
۶۸.....	۱۹-۱-۱-۲۰- کارآفرینی و ورزش .....
۶۸.....	۱۹-۱-۱-۲۱- مفهوم کارآفرینی .....
۶۸.....	۱۹-۱-۱-۲۲- ضرورت کارآفرینی در ورزش .....
۶۹.....	۱۹-۱-۱-۲۳- نقش ورزش در کارآفرینی .....
۶۹.....	۱۹-۱-۱-۲۴- پیشینه های تحقیق .....

۱-۲-۱-بررسی انتظارات کارگران و سرپرستان از کار.....	۶۹.....
۱-۲-۲-بررسی زمینه‌های اشتغال‌زا برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهها .....	۷۰.....
۱-۲-۳-بررسی مشخصات بیکاران در کشور ایران.....	۷۱.....
۱-۲-۴-بررسی عوامل موثر بر عرضه و تقاضای نیروی کار متخصص.....	۷۱.....
۱-۲-۵-بررسی نگرش‌های شغلی جوانان .....	۷۲.....
۱-۲-۶-بررسی نقش مدیریت در توسعه‌ی انسانی .....	۷۳.....
۱-۲-۷-بررسی نظرات دانشجویان نسبت به آینده‌ی شغلی خود.....	۷۳.....
۱-۲-۸-نتایج بررسی چالش‌های اشتغال .....	۷۴.....
۱-۲-۹-نتایج بررسی مقایسه‌ای نگرش دانشجویان نسبت به رشته‌ی خود.....	۷۵.....
۱-۲-۱۰-بررسی مشکلات شغلی فارغ‌التحصیلان تربیت بدنه .....	۷۵.....
۱-۲-۱۱-برنامه‌ی آموزشی دوره‌ی کارشناسی تربیت بدنه .....	۷۶.....
۱-۲-۱۲-بررسی برنامه‌های درسی رشته‌ی تربیت بدنه .....	۷۶.....
۱-۲-۱۳-اشغال‌زایی در ورزش .....	۷۷.....
۱-۳-جمع‌بندی .....	۷۸.....
فصل سوم: روش‌شناسی تحقیق .....	۷۹.....
۱-۳-۱-مقدمه .....	۸۰.....
۱-۳-۲-روش تحقیق .....	۸۰.....
۱-۳-۳-جامعه‌ی آماری .....	۸۰.....
۱-۳-۴-حجم نمونه و روش نمونه‌گیری .....	۸۱.....
۱-۳-۵-روش گردآوری اطلاعات .....	۸۱.....
۱-۳-۶-ابزار جمع‌آوری اطلاعات .....	۸۲.....
۱-۳-۷- نحوه‌ی اجرای پرسشنامه .....	۸۳.....
۱-۳-۸-روش تجزیه و تحلیل اطلاعات .....	۸۳.....
فصل چهارم: یافته‌ها و نتایج .....	۸۴.....
۱-۴-۱-مقدمه .....	۸۵.....
۱-۴-۲-تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوط به سئوال پژوهشی ۱ .....	۸۵.....

۳-۳- تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوط به سؤال پژوهشی ۲.....	۸۸
۴-۴- تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوط به سؤال پژوهشی ۳.....	۹۱
۴-۵- تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوط به سؤال پژوهشی ۴.....	۹۴
۴-۶- تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوط به سؤال پژوهشی ۵.....	۹۷
۴-۷- تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوط به سؤال پژوهشی ۶.....	۱۰۰
۴-۸- تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوط به سؤال پژوهشی ۷.....	۱۰۳
۴-۹- بررسی سایر سؤالات مرتبط.....	۱۰۶
فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری .....	۱۰۹
۱-۱- مقدمه.....	۱۱۰
۱-۲- نتایج سؤال پژوهشی ۱.....	۱۱۰
۱-۳- نتایج سؤال پژوهشی ۲.....	۱۱۱
۱-۴- نتایج سؤال پژوهشی ۳.....	۱۱۲
۱-۵- نتایج سؤال پژوهشی ۴.....	۱۱۳
۱-۶- نتایج سؤال پژوهشی ۵.....	۱۱۴
۱-۷- نتایج سؤال پژوهشی ۶.....	۱۱۵
۱-۸- نتایج سؤال پژوهشی ۷.....	۱۱۶
۱-۹- پیشنهادها.....	۱۱۸
۱-۹-۱- پیشنهادهای برخواسته از تحقیق.....	۱۱۸
۱-۹-۲- پیشنهادهایی برای تحقیقات بعدی .....	۱۱۹
فهرست منابع .....	۱۲۰
فهرست منابع فارسی .....	۱۲۱
فهرست لاتین .....	۱۲۴

## فهرست جداول ها

عنوان	صفحه
جدول ۴-۱-توزيع فراوانی انتظارات دانشجویان تربیت بدنی از وضعیت آینده‌ی آنان .....	۸۶
جدول ۴-۲-توزيع فراوانی انتظارات دانشجویان تربیت بدنی از وضعیت اشتغال آنان .....	۸۹
جدول ۴-۳-توزيع فراوانی تاثیر آموزش‌های نظری در آینده‌ی شغلی دانشجویان تربیت بدنی .....	۹۲
جدول ۴-۴-توزيع فراوانی نقش آموزش‌های عملی و مهارتی در اشتغال و آینده‌ی شغلی .....	۹۵
جدول ۴-۵-توزيع فراوانی ابعاد فرهنگی و اجتماعی رشته‌ی تربیت بدنی .....	۹۸
جدول ۴-۶-توزيع فراوانی انتظارات اقتصادی دانشجویان تربیت بدنی از آینده‌ی شغلی‌شان .....	۱۰۱
جدول ۴-۷-توزيع فراوانی ادراک دانشجویان تربیت بدنی از رشته‌ی تربیت بدنی .....	۱۰۴
جدول ۴-۸-توزيع فراوانی سایر سوالات مرتبط .....	۱۰۷
جدول ۵-۱-رتبه‌بندی انتظارات دانشجویان تربیت بدنی از وضعیت آینده‌ی آنان.....	۱۱۰
جدول ۵-۲-رتبه‌بندی عقیده‌ی دانشجویان تربیت بدنی راجع به یافتن شغل مناسب برای خود .....	۱۱۱
جدول ۵-۳-رتبه‌بندی تاثیر آموزش‌های نظری دانشگاه در آینده‌ی شغلی دانشجویان تربیت بدنی .....	۱۱۲
جدول ۵-۴-رتبه‌بندی تاثیر آموزش‌های عملی و مهارتی دانشگاه در آینده‌ی دانشجویان تربیت بدنی .....	۱۱۳
جدول ۵-۵-رتبه‌بندی دیدگاه جامعه از ابعاد فرهنگی و اجتماعی رشته‌ی تربیت بدنی .....	۱۱۴
جدول ۵-۶-رتبه‌بندی انتظارات اقتصادی و معیشتی دانشجویان تربیت بدنی از شغل آینده‌شان .....	۱۱۵
جدول ۵-۷-رتبه بندی ادراک دانشجویان از نقش آفرینی آنان در شغل آینده‌شان .....	۱۱۶

## فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

نمودار ۱-۱-چگونگی تلفیق و ترکیب برآیندهای مختلف سازمان و مدیریت بر نیروی انسانی و تولیدات آنها	۱۱
نمودار ۲-۲-میزان توجه به واقعیت در انتخاب، ترجیح و انتظارات شغلی	۱۳
نمودار ۲-۳-نمای یک وضعیت انگیزشی	۱۵
نمودار ۲-۴-مدل بازخورد	۱۵
نمودار ۲-۵-نحوه ارتباط و تاثیر عوامل مختلف در انجام کار و رضایت فرد	۱۷
نمودار ۲-۶-ارتباط بین انجام کار و قصد و کوشش با رضایت و پاداش	۱۷
نمودار ۲-۷-نمودار کلی فراگرد انگیزشی	۱۹
نمودار ۲-۸-الگوهای عمومی نگرش‌های مدیریتی به انگیزش و انتظارات	۲۵
نمودار ۲-۹-عوامل گوناگون موثر در محیط‌های سازمانی	۲۹
نمودار ۲-۱۰-سلسله مراتب نیازهای مزلو	۳۲
نمودار ۲-۱۱-ترکیب اجزای «رضامندی-پیشرفت»	۳۴
نمودار ۲-۱۲-نظامهای طبقبندی مزلو و آلدفر	۳۵
نمودار ۲-۱۳-نیازهای مورای	۳۷
نمودار ۲-۱۴-شیوه‌ی مک گرکور	۳۹
نمودار ۲-۱۵-مراحل انگیزش و نیاز	۳۹
نمودار ۲-۱۶- تقسیم‌بندی هرزبرگ	۴۰
نمودار ۲-۱۷-رابطه‌ی کار با تامین نیازها	۴۶
نمودار ۲-۱۸-رابطه‌ی شرایط و محتواهای شغل با عملکرد و رضایت شغلی	۵۰
نمودار ۲-۱۹-مدل طرح دوباره‌ی شغل	۵۳
نمودار ۲-۲۰- مقایسه‌ی غنی‌سازی با چرخش و ساده‌سازی شغل	۵۴
نمودار ۲-۲۱- کاربردهای گروه‌های خودمدیریتی	۵۷
نمودار ۲-۲۲- عوامل و نتایج کیفیت زندگی شغلی	۵۸

نمودار ۴-۱-نمودار ستونی فراوانی درصدی انتظارات دانشجویان تربیت بدنی از وضعیت آینده‌ی آنان.....	۸۷
نمودار ۴-۲-نمودار ستونی فراوانی درصدی انتظارات دانشجویان تربیت بدنی از وضعیت اشتغال آنان.....	۹۰
نمودار ۴-۳-نمودار ستونی فراوانی درصدی تاثیر آموزش‌های نظری در آینده‌ی شغلی دانشجویان تربیت بدنی .....	۹۳
نمودار ۴-۴-نمودار ستونی فراوانی درصدی نقش آموزش‌های عملی و مهارتی در اشتغال و آینده‌شغلی .....	۹۶
نمودار ۴-۵-نمودار ستونی فراوانی درصدی انتظارات دانشجویان تربیت بدنی از ابعاد فرهنگی و اجتماعی رشته‌ی تربیت بدنی .....	۹۹
نمودار ۴-۶-نمودار ستونی فراوانی درصدی انتظارات اقتصادی دانشجویان تربیت بدنی از آینده‌ی شغلی آنان ..	۱۰۲
نمودار ۴-۷-نمودار ستونی فراوانی ادراک دانشجویان تربیت بدنی از رشته‌ی تربیت بدنی .....	۱۰۵
نمودار ۴-۸-نمودار ستونی فراوانی درصدی سایر سئوالات مرتبط.....	۱۰۸

## چکیده:

انتظارات شغلی آن گروه از مشاغل را شامل می‌شود که فرد در آینده آرزو دارد به آنها پردازد در واقع انتظارات شغلی برخواست‌ها و امیال استوار می‌باشند. نتایج تحقیقات نشان می‌دهد در حال حاضر یکی از مشکلات و بحران‌های اجتماعی، مسأله‌ی اشتغال و آینده‌ی شغلی برای جوانان به ویژه فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها و تأمین انتظارات آنان بدین وسیله می‌باشد. این پژوهش به منظور بررسی انتظارات شغلی دانشجویان تربیت بدنی از اشتغال و آینده‌ی شغلی آنان در استان خراسان رضوی در سال ۸۵ انجام شده است.

نتایج پژوهش نشان می‌دهد که دانشجویان تربیت بدنی انتظار فراهم آوردن زمینه‌های مناسب جهت آزادی عمل و نشان دادن قابلیت‌ها و توانایی‌ها را توسط شغل آینده‌ی خوددارند و تعداد کمی از آنها نقش آموزش‌های نظری را در آینده‌ی شغلی خود موثر می‌دانند. به علاوه توجه به رفع نیازهای اقتصادی در قالب تسهیلات با سود کم و خدمات بهداشتی-درمانی و امکانات جهت ادامه تحصیل مورد تاکید آنان قرار گرفته است.

نتایج پژوهش حاکی از دغدغه‌ی یافتن شغل آینده به عنوان یکی از مشکلات دانشجویان و تاکید بر لزوم دخالت دولت در آینده‌ی شغلی فارغ‌التحصیلان این رشته است. از طرفی نتایج نشانگر وجود میزان زیادی از علاقه‌مندی به رشته توسط دانشجویان تربیت بدنی می‌باشد.

روش تحقیق در این پژوهش توصیفی بوده است نمونه‌ی آماری آن ۱۳۸ دانشجوی کارشناسی تربیت بدنی از دانشگاه‌های آزاد و دولتی‌اند که به شیوه‌ی موردي-تصادفي انتخاب شده‌اند ابزار این پژوهش پرسشنامه‌ی محقق ساخته شامل ۴۵ گویه بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت بود که پس از تعیین اعتبار و پایایی توسط اعضای نمونه تکمیل و مورد محاسبه و تجزیه تحلیل نهایی قرار گرفته و نتایج در قالب جدول توزیع فراوانی و نمودار فراوانی درصدی بیان شد.

واژه‌ها و اصطلاحات کلیدی: انتظارات شغلی، دانشجوی تربیت بدنی، اشتغال، آینده‌ی شغلی

## مقدمه:

نیروی انسانی مهم‌ترین عامل موثر در رشد و توسعه‌ی هر کشور می‌باشد. جمعیت هر جامعه به منزله‌ی ثروت ملی، ماده‌ی اولیه‌ی تربیت نیروی انسانی به شمار می‌آید. به دیگر سخن، نیروی انسانی ثروتی است که به سرمایه‌ی تغییر شکل یافته است. تربیت افراد متخصص و افزایش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای افراد جامعه مستلزم صرف مقادیر قابل ملاحظه‌ای از منابع محدود کشور می‌باشد. کسب تخصص و مهارت فرایندی پرهزینه است. لذا چنان‌چه از متخصصین تربیت شده، به نحو احسن و در جای خود استفاده نشود منابع محدود کشور به هدر رفته است. تربیت نیروی انسانی از عمدت‌ترین اهداف هر برنامه‌ی توسعه، به شمار می‌آید در کلیه‌ی کشورهای جهان مسائل مربوط به برنامه‌ریزی تربیت نیروی انسانی متخصص از جمله مسائلی است که باید مورد توجه برنامه‌ریزان و مسئلان جامعه قرار گیرد و عدم تطابق این دو عامل مشکلات اجتماعی، اقتصادی خاصی را ایجاد می‌کند با توجه به جوان بودن جمعیت کشور و نیاز جامعه در فرایند سازندگی و توسعه به افراد متخصص، اهمیت برنامه‌ریزی آموزشی دقیق و حساب شده به ویژه در سطوح عالی بیشتر روشن می‌شود.

از بررسی برنامه‌های توسعه‌ی آموزش عالی در برنامه‌های توسعه‌ی اقتصادی اجتماعی و فرهنگی کشور چنین برمی‌آید که نظام آموزش عالی بیش از آن که به تقاضای بازار کار و نیازهای توسعه‌ی اقتصادی کشور توجه داشته باشد، تحت تاثیر تقاضای اجتماعی برای آموزش عالی بوده است. آمار موجود حاکی از آن است که طی سال‌های اخیر همواره بر تعداد فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی افروزده شده است، بدون آن که متناسب با آن فرصت‌های شغلی جدید ایجاد شود. از سوی دیگر انتظارات شغلی دانش‌آموختگان از جهات مختلف قابل توجه و تامین می‌باشند تا راه حل‌های اساسی برای حل معضلات اجتماعی و فرهنگی فراهم کند.

فصل اول :

# مقدمه و طرح تحقیق

## ۱- مقدمه:

در این فصل به کلیات طرح تحقیق، بیان مسأله و ضرورت آن، اهداف و سئوالات تحقیق، محدودیتهای تحقیق و تعریف واژه‌های کلیدی می‌پردازیم.

## ۲- بیان مسأله:

کار و اشتغال یکی از مباحث اصلی اقتصادی به ویژه در کشورهای در حال توسعه، مانند ایران، که با کثربت جمعیت جوان رو به رو هستند، به شمار می‌رود. بیکاری از معضلات اساسی جوامع کنونی است که آثار منفی فردی و اجتماعی فراوانی به دنبال دارد. ایران هم اکنون با موج عظیمی از جمعیت جوان و جویای کار رو به رو است که امکانات موجود، پاسخگوی ایجاد اشتغال برای آنان نیست. این در حالی است که اشتغال صحیح و گزینش افراد مناسب برای انجام مشاغل از مهم‌ترین عوامل موثر در رشد اقتصادی و اجتماعی جامعه و تامین کننده‌ی سلامت روانی انسانها و میل به خودکفایی مملکت و بی‌نیازی از دیگران محسوب می‌شود.

اشغال یکی از اساسی‌ترین فعالیت‌های زندگی انسان به شمار می‌رود و هر فردی به خاطر معاش و تداوم زندگی باید ساعتی از اوقاتش را کار کند. اشتغال واقعه‌ای از زندگی است که برای همه انسان‌ها در بردهای از زمان اتفاق می‌افتد و هیچ کس را گریزی از آن نیست همچنین بقا و رشد جامعه به اشتغال وابسته است، جوامعی که انسان‌های فعال و کارآمد دارند، بر زندگی خویش حاکم هستند و به انواع گوناگون در تعیین شیوه‌ی زندگی جوامع دیگر اثر می‌گذارند.

از سوی دیگر رضایت شغلی تعیین کننده‌ی مهمی در رضایت از زندگی است و تمام رفتارها و روابط انسان به طور مستقیم یا غیر مستقیم از چگونگی اشتغال او متاثر است. در این میان آنچه انسجام واقعی بین اهداف شغل و فرد را به وجود می‌آورد همانا اصول صحیح مدیریت است که بین انتظارات فرد از شغل و شغل از فرد تعادل و توازن ایجاد می‌کند. بدین جهت از مهم‌ترین و حساس‌ترین وظایف برنامه‌ریزان تربیت افراد متخصص، فراهم آوردن زمینه‌ی اشتغال و رفع نیازهای آنان می‌باشد. چرا که

عدم ارضای نیازها در شغل منجر به مشکلاتی نظیر کمکاری، ترک خدمت، روآوردن به شغل دوم، غیبت و افزایش تقاضای بازخرید و بازنیستگی زودهنگام خواهد شد و در صورت برآورده شدن انتظارات شغلی، جذابیت شغل، به وجود آمده و در جامعه وجهه و منزلت برای افراد، به دلیل تصدی آن شغل مطرح می‌شود. [۱۶]

به نظر محقق نگرانی‌های شغلی دانشجویان تربیت بدنی که آیا در آینده می‌توانند شغل مناسبی را بیابند و یا در صورت دست‌یابی به شغل آیا این حرفه متناسب با آموخته‌های تحصیلی آنها است و آیا دستاوردهای علمی آنان می‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای شغلی آنان باشد؛ مسئله‌ی اصلی این تحقیق است که محقق در صد پاسخ‌یابی برای آن است.

### ۱-۳- ضرورت مسئله:

اکثر کشورهای دنیا با مسائل و مشکلات اشتغال درگیرند ولی تعدد عوامل مشکل آفرین و ناشناخته بودن برخی از آنها در کشورهای جهان سوم موجب پیچیده‌تر شدن موضوع شده است. امروزه مدیریت کلان کشور به دنبال استفاده از روش‌های علمی برای شناخت و کنترل عوامل مشکل آفرین در زمینه اشتغال و تبدیل چالش‌ها به فرصت‌ها برای شتاب دادن به رکن توسعه است.

نظام آموزش عالی کشور به عنوان یکی از دو قطب تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران مسئولیت تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآمد موردنیاز جامعه را در سطوح و رشته‌های مختلف به عهده دارد. بر این اساس بررسی‌های به عمل آمده در زمینه چگونگی عملکرد نظام آموزش عالی می‌توان گفت که بنا به دلایل مختلف دست‌یابی به هدف فوق در سطح جامعه محقق نشده است.

جذب فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور در بازار کار منوط به داشتن توانایی‌ها و ویژگی‌هایی است که بخشی از آنها می‌باشد در طول دوران تحصیل در دانشگاه ایجاد گردد. به نظر می‌رسد عدم تناسب بین فرایندها و مواد آموزشی رشته‌های تحصیلی موجود در دانشگاه‌ها با مهارت‌ها و توانایی‌های مورد نیاز بازار کار، مهم‌ترین عامل موفق نبودن فارغ‌التحصیلان در کاریابی و اشتغال است.

علاوه بر این مورد، برخی از عوامل بیرونی که خارج از حوزه فعالیت و کنترل نظام آموزش عالی است نیز برای اشتغال فارغ‌التحصیلان تاثیر به سزایی دارند.

در میان این عوامل نقش انتظارات شغلی دانشجویان کمتر مورد توجه قرار گرفته است. با توجه به تاثیری که این مهم و پیامدهای ناشی از عدم ارضای آن به دنبال دارد؛ محقق سعی دارد تا در این تحقیق به بررسی انتظارات شغلی دانشجویان تربیت بدنی از اشتغال و آینده‌ی شغلی آنان پردازد.

#### **۱-۴-۱- اهداف طرح:**

##### **۱-۴-۱- هدف کلی:**

هدف کلی این طرح بررسی انتظارات شغلی دانشجویان تربیت بدنی از اشتغال و آینده‌ی شغلی آنان در استان خراسان رضوی می‌باشد.

##### **۱-۴-۲- اهداف جزئی:**

۱- شناخت دیدگاه دانشجویان از آینده‌ی شغلی شان.

۲- شناخت نقش آموزش نظری در آینده‌ی شغلی دانشجویان تربیت بدنی.

۳- شناخت نقش آموزش عملی و مهارتی در آینده‌ی شغلی دانشجویان تربیت بدنی.

۴- شناخت انتظارات شغلی دانشجویان در رابطه با عوامل اقتصادی و معیشتی.

۵- شناخت انتظارات شغلی دانشجویان در رابطه با عوامل اجتماعی و فرهنگی.

۶- شناخت ادارک دانشجویان از نقش آفرینی آنان در آینده‌ی شغلی شان.

## ۱-۵- سئوالات تحقیق:

- ۱-انتظار دانشجویان از وضعیت آینده‌ی آنان چیست؟
- ۲-آیا دانشجویان عقیده دارند که بعد از اتمام تحصیلات شغل مناسبی خواهند یافت؟
- ۳-از نظر دانشجویان آموزش‌های عملی و مهارتی چه تاثیری در آینده‌ی شغلی و انجام وظایف شغلی‌شان دارد؟
- ۴-از نظر دانشجویان آموزش‌های عملی و مهارتی چه تاثیری در آینده‌ی شغلی و انجام وظایف شغلی‌شان دارد؟
- ۵-دیدگاه جامعه از ابعاد فرهنگی و اجتماعی رشته‌ی تربیت‌بدنی و وضعیت شغلی فارغ‌التحصیلان آن چگونه است؟
- ۶-انتظارات اقتصادی و معیشتی دانشجویان از شغل آینده‌شان چیست؟
- ۷-ادرک آنان از نقشی که در زمینه‌ی شغلی خود خواهند آفرید چیست؟

## ۱-۶- واژه‌ها و اصطلاحات کلیدی

### ۱-۶-۱-انتظارات شغلی:

آن گروه از مشاغل را شامل می‌شود که فرد در آینده آرزو دارد به آنها پردازد. انتظارات شغلی بیشتر جنبه‌ی رویا دارند و تا حدود زیادی از واقعیت به دور هستند. در انتظارات شغلی به واقعیت توجهی نمی‌شود یعنی انتظارات شغلی بر خواست‌ها و امیال استوار می‌باشد. [۲۱]

### ۱-۶-۲-دانشجوی تربیت بدنی:

فردی که در آزمون رشته‌ی کارشناسی تربیت بدنی یا دبیری تربیت بدنی پذیرفته شده و در زمان تحقیق در یکی از دانشگاه‌های محل اجرای طرح به تحصیل اشتغال داشته است.